

УДК 338.2

Галина Ціх, Людмила Артеменко, Наталія Мариненко

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Halyna Tsih, Liudmyla Artemenko, Nataliia Marynenko

GOVERNMENTAL REGULATION OF INNOVATION PROCESSES

Зростаючий вплив нововведень на розвиток економіки та успіх у бізнесі усвідомлює більшість господарських керівників та підприємців України. Проте вітчизняна система законів і нормативних актів у сфері інтелектуальної праці і новацій гальмує процеси реформ, блокує перетворення на всіх рівнях – на місцях, в уряді, парламенті. У розгортанні інноваційної діяльності зацікавлені не лише вітчизняний виробник продукції, наймані працівники та споживачі, але й держава, тому що розвиток інноваційної діяльності – це зростання бази оподаткування (а, отже, збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів), зростання ВВП і, як результат, зростання життєвого рівня громадян і зміцнення соціальної злагоди у державі, приплив іноземного капіталу у вигляді прямих інвестицій тощо. Реалізація інноваційної політики потребує значних організаційних і фінансових зусиль, серйозних інвестицій. Останні ж є нереальними, якщо є недосконалим правове поле, якщо нормативно-правова база не стимулює інноваційний процес, не гарантує прав його учасників. Тому лише держава здатна взяти на себе організаційну, фінансову і правову підтримку інноваційної діяльності. Саме вона повинна дбати про створення умов для існування і постійного розширення інноваційної діяльності шляхом зменшення ставок оподаткування інноваційної продукції, прямої фінансової підтримки інноваційної діяльності та іншими шляхами.

Досвід економічної науки, розвитку ринкової економіки розвинених країн і сумний досвід років функціонування української економіки свідчать про те, що вирішальним фактором у розвитку економіки та інноваційної діяльності є управління цими процесами. Маючи концепцію інноваційного розвитку, застосовуючи специфічні й неспецифічні засоби, держава повинна впливати на численні аспекти інноваційного процесу і пов'язану з ними систему прийняття рішень. Створення певних комбінацій, умов та інтересів – важлива складова мистецтва державного управління, мистецтва вибору пріоритетів, прямих і непрямих форм втручання, наукового аналізу та інтуїції.

Головними напрямками, у яких виявляється ініціатива урядових органів, що впливає на процеси в інноваційній сфері, є: планування, фінансово-кредитні механізми, стимулювання та правовий порядок, організація виробничої діяльності, освіта, науково-технічна діяльність. Важливим напрямом у загальній системі інноваційної стратегії є формування системи стимулів (фінансових та законодавчих) для підтримання інноваційних технологій і підприємництва у сфері науки, науково-технічної діяльності, яка повинне базуватися на нормативному регулюванні прибутку, підвищенні або зниженні особистої заінтересованості, прямому і непрямому оподаткуванні, амортизації, гармонізації інтересів суспільства, підприємств та особистих інтересів, моральному визнанні інновацій, створенні “інноваційного клімату”. Стимулювання науково-технічної діяльності повинне активізувати процес фундаментальних та прикладних досліджень, забезпечити активну участь науково-дослідних лабораторій в інноваційному процесі, підвищити ініціативність, організованість, активізувати процес передачі технологій.

Без підтримки з боку держави вітчизняного виробника при реалізації інноваційних проектів переведення економіки на інноваційний шлях є нереальним.